

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

FILOZOFICKÁ FAKULTA
PALACKÝ UNIVERSITY OLOMOUC
(OLOMOUC, ČESKÁ REPUBLIKA)

SCHOOL OF HUMANITIES AND FINE ARTS
VIZJA UNIVERSITY
(WARSAW, POLAND)

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

X МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

20 листопада 2025 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

FILOZOFICKÁ FAKULTA
PALACKÝ UNIVERSITY OLOMOUC
(OLOMOUC, ČESKÁ REPUBLIKA)

SCHOOL OF HUMANITIES AND FINE ARTS
VIZJA UNIVERSITY
(WARSAW, POLAND)

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

X МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

20 листопада 2025 року

На честь 85-річчя РДГУ

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2025

УДК 81'37

П 78

Проблеми лінгвістичної семантики: X Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (20 листопада 2025 року).

П 78 Збірник матеріалів. Рівне: РДГУ, 2025. 352 с.

The Problems of Linguistic Semantics: The 10th International Scientific and Practical Internet Conference (November 20, 2025). The Collection of Conference Proceedings. Rivne: RSUH, 2025. 352 p.

У збірнику матеріалів X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми лінгвістичної семантики» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем лінгвістичної семантики: когнітивної та культурної семантики, зіставної семантики, фонетичної, лексичної та граматичної семантики, семантики і прагматики мовних одиниць, семантики тексту і дискурсу, семантики і перекладу.

The Collection of Conference Proceedings «The Problems of Linguistic Semantics» focuses on the topical issues of Linguistic Semantics: Cognitive and Cultural Semantics, Contrastive Semantics, Phonetic, Lexical and Grammatical Semantics, Semantics and Pragmatics of Linguistic Items, Semantics of Text and Discourse, Semantics and Translation.

УДК 81'37

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Константинова О.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Станіславчук Н.І.**, доктор філософії (PhD), доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент

Рекомендовано до друку Вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(*протокол № 12 від 30.10.2025 р.*)

©Автори публікацій, 2025

©Рівненський державний гуманітарний університет, 2025

ЗМІСТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

АРХАНГЕЛЬСЬКА А.М.	МЕТАМОВА ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕМІНАТИВНОЇ ПІДСИСТЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	10
IWANOWSKA B.	SEMANTIC FRAMES OF “DIGITAL INCLUSION” AND “EU CITIZENSHIP” IN EU AND POLISH HIGHER EDUCATION DOCUMENTS: A COMPARATIVE DISCOURSE STUDY WITHIN ROAD2EU	14
KAPRANOV YAN	CONCEPTUALISATIONS OF “LIFELONG LEARNING” AND “DIGITAL COMPETENCE” IN EU AND UNIVERSITY COMMUNICATION: A CORPUS-BASED COLLOCATION AND SEMANTIC PROSODY ANALYSIS WITHIN ROAD2EU	22
PIMENOWA O.	METAPHORS OF “SYNERGY” AND “CONVERGENCE” IN EU ECONOMIC POLICY DISCOURSE: A COGNITIVE-SEMANTIC, CORPUS-BASED STUDY WITHIN THE ROAD2EU PROJECT	31
СІРАНЧУК Н.М.	КОМУНІКАТИВНИЙ ПРИНЦИП ВИВЧЕННЯ СЛОВА І ТЕКСТУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	38
STADNICZEŃKO D.	SPATIAL SEMANTICS OF “COHESION”, “CORE” AND “PERIPHERY” IN EU TERRITORIAL GOVERNANCE: LEXICAL PATTERNS IN POLICY TEXTS AND POLISH MEDIA WITHIN ROAD2EU’S TERRITORIAL TRACK	42
АЛАДЬКО Д.О.	МЕТАФОРА ЯК МЕХАНІЗМ СЕМАНТИЧНОЇ ДЕРИВАЦІЇ	51
ЛУК’ЯНИК Л.В.	ВИДИ СЕМАНТИКИ У ЗМІСТІ УРОКІВ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	53
СИДОР М.І.	СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ» ТА ЇЇ ОСНОВНІ КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ	56
СПОЛІТАК Ю.О.	ФУНКЦІОНАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНІ ТИПИ ДІАЛОГУ	58
ЯВОРСЬКА В.І.	МЕТОДИКА РОБОТИ НАД ПИСЬМОВИМ ТВОРОМ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	61

ГРИГУС В.І.	КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ЕТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА	64
ДУБЕНЮК К.М.	ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ У ПОЗААУДИТОРНІЙ РОБОТІ (ТРЕНІНГИ, ДИСКУСІЇ, ПРОЄКТИ)	68
КУХАРЕЦЬ М.О.	ЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА	71
СКИДАН Я.О.	ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕТИЧНОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА	74
ФОРМАНЮК І.В.	ПОЗААУДИТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ	76

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ ТА КУЛЬТУРНОЇ СЕМАНТИКИ

DEMENCHUK O., DEMENCHUK D.	JĘZYKOWE MODELE SYTUACJI SPOŁECZNYCH: ANALIZA WYRAZÓW PERCEPCYJNYCH W JĘZYKU POLSKIM I UKRAIŃSKIM	80
МІЗИН К.І.	СМИСЛОВІ ГРАНІ СПЕЦИФІЧНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЕМОЦІЙНОГО КОНЦЕПТУ <i>БЕНТЕГА</i>	84
ПАВЛОВА О.І.	АНГЛІЙСЬКА ІДЕОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА: ЇЇ СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ ТА КЛЮЧОВІ ЛІНГВІСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	89
PALCHEVSKA O.S.	LINGUISTIC, CULTURAL AND SOCIAL ORGANIZATION OF CHILDBIRTH IN VERNACULAR ENGLISH OF THE XIX th CENTURY	92
БОНДАР М.О.	QUALIA-СТРУКТУРА В МОДЕЛЮВАННІ ПЕРЕКЛАДУ ІННОВАЦІЙНОЇ ЛЕКСИКИ ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	95
HAIDUK H., KAPRANOV YAN	NEEDS-BASED, CORPUS-INFORMED TEACHING OF RELIGIOUS VOCABULARY AND BIBLICAL REFERENCES IN ESL/ESP (A2–C1)	97
ДЕЙКУН О.І.	МЕТАФОРИЧНІ ПРОЦЕСИ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ІЗ СОМАТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ	104
ХМЕЛЬКОВА О.С.	COGNITIVE AND SEMANTIC MECHANISMS OF MANIPULATION IN MODERN WARTIME ADVERTISING	108

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

КИРИЛЕНКО М.О.	СИНОНІМІЧНЕ РОЗМАЇТТЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ЛЕКСЕМИ <i>NEED(S)</i> ТА УКРАЇНСЬКОЇ <i>ПОТРЕБА</i>	111
МИСЬКО Д.Г.	СПІЛЬНІ РИСИ ПРОСТОРОВОЇ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ	114
СТАСЮК О.М.	АНГЛІЙСЬКА ТА УКРАЇНСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА: СТРУКТУРА ТА ПОХОДЖЕННЯ	118
ЮСЬКОВА А.Р.	ФРАЗЕОЛОГІЧНІ УЯВЛЕННЯ ПРО ТВАРИН, КОЛЬОРИ ТА ПРИРОДУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	121

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА І ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА

ГУБИЧ П.В.	РОЛЬ СЛОВНИКОВОГО ЕКВІВАЛЕНТУ В УКЛАДАННІ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ГЛОСАРІЮ ПОЖЕЖНИХ ТЕРМІНІВ	125
ХРИСТЮК А.О.	СЕМАНТИКА КОНВЕРТОВАНОЇ ЛЕКСИКИ ТЕКСТІВ МАЛОЇ ФОРМИ	128
БОЯРСЬКИЙ П.С.	КОЛОСТРУКЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСЕМИ <i>ВЛАДА</i> НА МАТЕРІАЛІ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ПІДКОРПУСУ ГРАК	131
ПАРАШАР Н.	СЕМАНТИЧНА ПРОЗОРІСТЬ АБУГІДИ <i>ДЕВАНАГІРІ</i>	134
ПАВЛІВ А.А.	ХАРАКТЕРИСТИКА СОМАТИЧНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ЯК ОСНОВИ АНТРОПОМОРФНОГО КОДУ	137
ПАНАЩЕНКО Л.Й.	СПОСОБИ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ НОМІНАЦІЇ В ТЕРМІНОСИСТЕМІ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	142
ТКАЧУК Ю.С.	СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОДНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	145
ВОДЬКО А.Р.	ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З ГАСТРОНОМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	148
ГАЙДАР О.П.	ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	151
ГРИБ І.С.	ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОЛОРОНІМОМ «ROT» У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	154
СТУПЧУК А.В.	ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОЛОРОНІМОМ «SCHWARZ» У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	156

ТКАЧ М.І.	СТРУКТУРНО-ТЕМАТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	159
------------------	--	-----

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

ГАРБЕРА І.В.	СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ЯК ЕЛЕМЕНТІВ КОНФЛІКТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	164
ЛЕМІШ П.Є.	СЕМАНТИЧНІ КРИТЕРІЇ ХІМІЧНОГО ТЕРМІНА	168
ГРИЩУК О.А.	СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ У ФРАЗЕОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	171
ОМЕЛЬЧЕНКО В.О.	КОНЦЕПЦІЯ ІДІОМАТИЧНОСТІ: СТІЙКІСТЬ, ПРАГМАТИЧНІСТЬ ТА МЕНТАЛЬНІСТЬ	174

СЕМАНТИКА ТЕКСТУ І ДИСКУРСУ

ЛЕМІШ Н.Є.	СЕМАНТИКА КЛЮЧОВИХ СЛІВ: ВІД КОГНІТИВНОГО НАВАНТАЖЕННЯ ДО АКАДЕМІЧНОЇ ДИСКАВЕРИБІЛІТІ	177
БІСОВЕЦЬКА Л.А., СУРЖУК Т.Б.	ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ КАЗКИ Г. ВДОВИЧЕНКО «ЧОРНА-ЧОРНА КУРКА»	180
ГРЕЧУХА Л.О.	СЕМАНТИКА ТА ПРАГМАТИКА ПРОМПТІВ У ВЗАЄМОДІЇ З ВЕЛИКИМИ МОВНИМИ МОДЕЛЯМИ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ)	183
КУЧМА Т.В.	СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ АПЕЛЯТИВІВ У ПОВІСТІ О. ПРОЙСЛЕРА «DER RÄUBER NOTZENPLOTZ»	186
ПАЛЬЧЕВСЬКА О.С., КІС С.Т.	ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ У ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ЛОКАЛІЗАЦІЇ АНІМАЦІЙНОГО ФІЛЬМУ «МОАНА»	189
ПЕТРОВ О.О., МОНАСТИРСЬКА О.О.	ПОРІВНЯННЯ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ НЕГАТИВНОГО ОБРАЗУ ПОЛІТИКА	191
СТАНІСЛАВЧУК Н.І.	МОВНИЙ СТЕРЕОТИП ТА ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ В ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)	195
ЧЕБЕРЯК А.М.	НАВІШУВАННЯ ЯРЛИКІВ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ МОВЛЕННЯ СВОЇ АГРЕСІЇ	199
ЗМИСЛА С.В.	СЕМАНТИКА КРИЗОВОГО МЕДИЧНОГО ДИСКУРСУ: КРИТИЧНА КРОВОТЕЧА	202
МОРОЗ В.В.	ОСНОВНІ СТРАТЕГІЇ КОМУНІКАТИВНОГО ВПЛИВУ В МЕЖАХ ДИСКУРСУ СУЧАСНОЇ КОМЕРЦІЙНОЇ ІНТЕРНЕТ-РЕКЛАМИ	205

УДК 811.111

Станіславчук Н.І., доктор філософії
Рівненський державний гуманітарний університет
(Рівне, Україна)

МОВНИЙ СТЕРЕОТИП ТА ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ В ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

В умовах комунікації в кожному суспільстві виникають певні типи стереотипних уявлень як стосовно самих себе, так і стосовно носіїв інших етнокультур. Сучасним дослідникам цікавою є не людина взагалі, а людина в мові. Адже мова є єдиним засобом, здатним допомогти проникнути у приховану від споглядання сферу ментальності, тому що вона визначає приховану сферу членування світу в тій чи іншій культурі. Вона розповідає про такі речі, про які людина й не здогадується. Оскільки проблематика міжкультурної комунікації здебільшого окреслюється аспектом її мовного прояву, актуальним постає питання щодо засобів вираження узагальнених стереотипних уявлень окремого етносу в мові.

Феномен «стереотип» розглядається не лише в роботах лінгвістів, але й соціологів, етнографів, когнітологів, психологів, етнопсихолінгвістів (У. Ліппман, Ж. Коллен, І. Гоффман, П. Бурдье, Е. Твітчелл Голл, М. Мід, Е. Рош, Г. Тайфель та ін.).

Стереотип визначається як схематичний, стандартизований образ або уявлення про соціальне явище чи об'єкт. Зазвичай стереотипи емоційно забарвлені, стійкі і виражають звичне ставлення людини до якогось явища, що склалося під впливом соціальних умов і попереднього досвіду.

Слова «стереотип», «стереотипний» мають негативне забарвлення у багатьох мовах, тому що визначаються через слово «шаблонний», що має на увазі «позбавлений оригінальності й виразності». Це не цілком справедливо стосовно слова «стереотип» взагалі, а в контексті проблем міжкультурної комунікації – особливо. При всьому своєму схематизмі й узагальненості стереотипні уявлення про інші народи й інші культури підготовані до зіткнення з чужою культурою, полегшують удар, знижують культурний шок. Стереотипи дозволяють людині скласти уявлення про світ відомий, вийти за рамки свого вузького соціального, географічного й політичного досвіду (Dąbrowska-Burkhard, J., 1999).

Стереотип – це деякий фрагмент концептуальної картини світу, ментальна «картинка», стійке культурно-національне уявлення і «мовна формула» для його вираження. Це спрощене, загальноприйняте уявлення, що не впливає з власного досвіду людини; стійкі форми сприйняття й оцінки соціальних об'єктів та явищ; звичний, усталений спосіб духовної діяльності. Він є певним культурно-детермінованим уявленням про предмет, явище, ситуацію. Але це не лише ментальний образ, а й мовне втілення ментального стереотипу (Dąbrowska-Burkhard, J., 1999, p.153). У дослідженні розглядаються шляхи відображення стереотипів щодо англіїців на кількох рівнях: менталітету англіїців як сукупності стереотипів; стереотипізації лінгвістичних одиниць у фразеологічних комбінаціях англіїської мови; мовного стереотипу в нормативно-стилістичній системі англіїської мови. Мовний стереотип у когнітивній лінгвістиці й етнолінгвістиці – це ментальний, розумовий стереотип, який корелює з картиною світу. За Є. Бартмінським мова картина світу й мовний стереотип співвідносяться як частина і ціле, при цьому мовний стереотип розуміється як судження або кілька суджень, що стосуються певного об'єкта позамовного світу, суб'єктивно відображене уявлення про предмет, у якому співіснують описові й оцінні ознаки і яке є результатом тлумачення дійсності в рамках соціально вироблених пізнавальних моделей (Bartmiński, 1996, p. 9).

Мовний стереотип по суті є тими чи іншими думками стосовно позамовного світу.

Мовним стереотипам притаманні:

- ознаки й атрибути, що містяться в мовних стереотипах, використовуються співрозмовниками для оцінки віднесеності предметів до того чи іншого класу на основі сімейної подібності;
- різні типи термінів мають фундаментально різні номінативні основи. Кольороназивання засновані на зорових враженнях, терміни базових кольорів базуються на конкретних візуальних образах з різними аспектами сприйняття, більш складні ж терміни – на більш абстрактному представленні, більш близькому до картини, чим до слів. Терміни, що характеризують соціальні ролі, зв'язані з усвідомленими думками;
- для кожного типу терміна можна пророчити заздалегідь, який тип ознак буде включений у семантичну компетенцію. Ознаки сприйняття для кольору, типове поводження – для позначень живого світу, функціональне призначення – для артефактів, соціальні

функції, місце на соціальній шкалі, типові риси чи типові поведінки і фінансова забезпеченість – для термінів соціальної сфери.

Риси, притаманні етнічним стереотипам:

- стереотип виникає при відсутності чи недостатності інформації про індивіда чи етнічну групу;
- чим більша кількість людей погоджується з даним етнічним стереотипом, тим більш правдивим він вважається;
- якщо дві різні групи людей чи етносів мають визначений стереотип про третю групу людей чи етнос – він вважається більш ґрунтовним і масовішим, через що достовірність стереотипу збільшується.

Механізм формування стереотипів є когнітивний процес, тому що стереотипи виконують низку когнітивних функцій – функцію схематизації та спрощення, функцію формування й збереження групової ідеології тощо.

Варто зазначити також існування стереотипних ситуацій спілкування, які входять у фонд специфічної культури певного етносу, у випадку яких типовим є повторення звичних, відпрацьованих стереотипів ситуацій, може бути функціонально «виправданим», як, наприклад, побажання добра, невеликі за обсягом мовні формули, які походять від заговорів і заклинань і які вживаються з нагоди народження дитини, купівлі, продажу.

До мовного стереотипу в нормативно-стилістичній системі англійської мови належать також вітання, звертання, запрошення, комплімент, поздоровлення, прощання; з них: «Ladies and Gentlemen», «Hello!», «How are you?», «How do you do?», «See you later», «Good-bye», «Cheerio!», «Come in», «You must drop in for a meal this week». Табу щодо обговорення у англійців складають такі сфери життя, як політика, релігія, королівська сім'я.

В англійській національній свідомості приватне життя є бажанням захистити особистий простір. Приватність лежить в основі характерної британцям законослухняності, слугує основою соціальної стабільності і консерватизму. Словосполучення «stiff upper lip», що зустрічається у виразах типу «to keep, to have, to maintain, to wear stiff upper lip» (буквально: зберігати, тримати тугою верхню губу) виражає ще одну рису англійців – бути твердим, проявляти витримку, «не розпускати нюні». Англійці високо цінують здатність приймати невдачі або приниження без видимого незадоволення; вміння зберігати спокій, не показуючи почуттів. Дж. Б. Пристлі підкреслює, що англійці відчують жах перед перебільшеним почуттями та

емоціями, тому що почуття для них рівносильні тому, щоб видати всі свої таємниці. Тут спостерігається зв'язок із замкненим острівним простором (Priestley, J. B., 1973, p.115). Географічне положення країни стало підґрунтям для англійського індивідуалізму. На мовному рівні він виражений продуктивним семі-аффіксом –*self*.

Стереотипи у мові англійців є також зумовленими історично. Аналіз словників сленгу Oxford Dictionary of Modern Slang і словника ідіом Oxford Dictionary of English Idioms засвідчує, що найпоширенішими в полі ксенофобії є лексичні одиниці та сполучення, пов'язані з французами; негативна конотація є у виразах зі складовою Spanish та Dutch (Ayto, J. (Ed.), 2010; Ayto, J., & Simpson, J. (Eds.), 2005).

За допомогою мовних стереотипів ментально-когнітивні схеми та моделі поведінки проєктуються на мову, використовуються при цьому найекономічніші та найраціональніші шляхи передачі на лексичному рівні. Вибір найбільш оптимального варіанта мовних засобів вираження стереотипних понять сприяє гармонізації міжособистісного спілкування та допомагає усунути мовно-культурні бар'єри в межах міжкультурної комунікації.

Список використаних джерел:

- Ayto, J. (Ed.). (2010). *Oxford dictionary of English idioms* (3rd ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Ayto, J., & Simpson, J. (Eds.). (2005). *Oxford dictionary of modern slang*. Oxford: Oxford University Press.
- Bartmiński, J. (1996). О „*Słowniku stereotypów i symboli ludowych*.” In J. Bartmiński (Ed.), *Słownik stereotypów i symboli ludowych* (T. 1, Cz. 1: *Niebo, światła niebieskie, ogień, kamienie*, p. 9). Lublin: Wydawnictwo UMCS.
- Dąbrowska-Burkhard, J. (1999). *Stereotype und ihr sprachlicher Ausdruck im Polenbild der deutschen Presse: Eine textlinguistische Untersuchung*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Priestley, J. B. (1973). *The English*. London: Heinemann.